

Vec C-660/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

9. november 2023

Vnútroštátny súd:

Hof van Cassatie

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

5. október 2023

Žalobkyňa:

Intervlees NV

Žalovaná:

Sump & Stammer GmbH

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania:

Konanie vo veci samej sa týka sporu medzi spoločnosťou Intervlees NV, belgickým veľkoobchodným dovozcom a vývozcom mäsových výrobkov (ďalej len „žalobkyňa“), a spoločnosťou Sump & Stammer GmbH, nemeckým veľkoobchodníkom s potravinami (ďalej len „žalovaná“), vo veci mimosúdneho odstúpenia od zmluvy zo strany žalovanej a odmietnutia prijatia zásielok mäsa.

Predmet a právny základ podania

Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa podáva na základe článku 267 ZFEÚ a týka sa otázky, či sa „čas, ktorý je potrebný na zretie“ uvedený v prílohe III oddiele I kapitole VII v úvode a bode 4 nariadenia č. 853/2004 vzťahuje len na krátke obdobie po zabití počas ktorého je mäso chladené, a či teda nezahŕňa následné obdobie chladenia, takže mäso určené na zmrazovanie už nemôže byť po dozretí zmrazené.

Prejudiciálna otázka

Má sa príloha III oddiel I kapitola VII v úvode a bode 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004 z 29. apríla 2004, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu, vykladať v tom zmysle, že „čas, ktorý je potrebný na zretie“ sa vzťahuje len na krátke obdobie po zabití, počas ktorého sa mäso chladí, aby sa dosiahlo potrebné pH a teplotná stabilizácia, takže mäso určené na zamrazenie musí byť následne zmrazené bez zbytočného odkladu, a že teda nezahŕňa následnú dobu chladenia na ďalšie zretie mäsa, takže mäso určené na zamrazenie už nemôže byť po zretí zmrazené?

Uvedené zásady medzinárodného práva

Doktrína „Act of State“ alebo zákaz vnútroštátneho súdu posudzovať platnosť zvrchovaných aktov iného štátu, ktoré sú zakotvené v obyčajovom práve ako dôkaz všeobecnej praxe uznávanej ako právo a predstavujúce prameň medzinárodného práva (ďalej len „doktrína Act of State“)

Uvedené predpisy práva Únie

Články 26 a 28 až 37 ZFEÚ

Článok 3 ods. 1 nariadenia č. 853/2004

Príloha III oddiel I kapitola VII úvod a bod 4 nariadenia č. 853/2004

Odôvodnenia 2, 4 a 9 nariadenia č. 853/ 2004

Odôvodnenie 4 nariadenia (ES) č. 558/2010

Nariadenie (ES) č. 178/2002

Nariadenie (ES) č. 852/2004

Bod 5.4 oznámenia Európskej komisie o usmerneniach EÚ o darovaní potravín (2017/C 361/01) (ďalej len „oznámenie o darovaní potravín“)

Uvedené vnútroštátne predpisy

Článok 8.17 a 8.18 Burgerlijk Wetboek (Občiansky zákonník, Belgicko) (predtým články 1319, 1320 a 1322 Oud Burgerlijk Wetboek [Starý občiansky zákonník, Belgicko])

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Účastníci konania uzavreli zmluvu, na základe ktorej mala žalobkyňa dodávať žalovanej veľké zásielky mäsa na objednávku. Týka sa to mäsa, ktoré bolo predtým schladené („*ex chilled*“), aby dozrelo, a tým sa podporila jeho krehkosť, a ktoré bolo po dozretí zmrazené. Dňa 8. mája 2019 žalobkyňa doručila žalovanej zásielku mäsa určenú pre taliansky sektor výletných lodí. Žalovaná predala mäso nemeckej spoločnosti, ktorá patrila talianskej spoločnosti. Talianske orgány odmietli prijať zásielku z dôvodu, že nespĺňala zdravotné normy uvedené v prílohe III oddiele I kapitole VII bode 4 nariadenia č. 853/2004, pretože mäso nebolo zmrazené bezprostredne po uplynutí určitého času zretia, ale až po chladení na účely zretia, a preto nemohlo byť určené pre európsky trh. Žalovaná potom mimosúdne odstúpila od zmluvy a odmietla prijať ďalšie dodávky mäsa „*ex chilled*“. Žalobkyňa následne požadovala od žalovanej náhradu škody, pretože bola nútená predať dodávky mäsa tretej osobe za nižšiu cenu. Žalovaná zasa požadovala od žalobkyne náhradu škody z dôvodu nedodržania trhových podmienok pri dodaní tovaru, pretože mäso nebolo vhodné na ľudskú spotrebu v Európskej únii.
- 2 Ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Turnhout (Obchodný súd Antverpy, oddelenie Turnhout, Belgicko) rozsudkom zo 17. júna 2021 vyhlásil obe žaloby za nedôvodné.
- 3 V odvolacom konaní Hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd v Antverpách, Belgicko) vyhlásil odvolanie žalobkyne za nedôvodné a vzájomné odvolanie žalovanej za dôvodné. Súd ďalej uviedol, že pojem „čas, ktorý je potrebný na zretie“* sa vzťahuje na čas potrebný na dosiahnutie požadovanej stabilizácie pH

* Poznámka prekladateľa: po holandsky: „stabilisatieperiode“, porovnaj slovenské a holandské znenie prílohy III oddielu I kapitoly VII bodu 4 nariadenia č. 853/2004.

mäsa pred jeho zmrazovaním, zatiaľ čo „čas zretia“[†] je obdobie potrebné na to, aby sa mäso stalo krehkým. Podľa názoru tohto súdu nemožno tieto dva časové úseky stotožniť. Nariadenie č. 853/2004 výslovne stanovuje, že mäso určené na zamrazenie musí byť zmrazené bez zbytočného odkladu. Podľa listu Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre zdravie a bezpečnosť potravín z 20. júna 2019 to znamená „v priebehu niekoľkých dní“. Žalobkyňa ako spoločnosť špecializujúca sa na veľkoobchodný dovoz a vývoz mäsa vedela alebo mala vedieť, že „*ex-chilled*“ mäso, ktoré je zmrazené následne, nemôže byť určené na európsky trh, pretože takéto mäso nie je vhodné na ľudskú spotrebu a je výslovne zakázané nariadením č. 853/2004.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Strany sa nezhodujú na výklade pojmu „čas, ktorý je potrebný na zretie“. Žalobkyňa tvrdí, že pojem „čas zretia“ skutočne spadá pod pojem „čas, ktorý je potrebný na zretie“. Pojem „čas, ktorý je potrebný na zretie“ nie je definovaný v nariadení č. 853/2004, ktoré výslovne nezakazuje zmrazovanie schladeného mäsa po suchom zrení, takže podlieha voľnému pohybu tovaru. Odvolací súd tým, že sa obmedzil na doslovný gramatický výklad pojmu „čas, ktorý je potrebný na zretie“, porušil normy vyššieho stupňa uvedené v článkoch 26 a 28 až 37 ZFEÚ. Uvedený list Generálneho riaditeľstva pre zdravie a bezpečnosť potravín je novší ako nariadenie č. 853/2004, a preto ho nemožno považovať za súčasť prípravných prác, z ktorých možno vyvodit' vôľu normotvorcu. V liste sa tiež uvádza, že „niekoľko dní“ zretia sa neuplatňuje v prípade suchého zretia (Dry aging). Tým, že to odvolací súd ignoroval, neuznal dôkaznú hodnotu tohto úkonu. Odvolací súd okrem toho preskúmal rozhodnutie talianskych orgánov z hľadiska nariadenia č. 853/2004 a dospel k nesprávnemu záveru, že postupovali v súlade s týmto nariadením. Odvolací súd tak porušil doktrínu Act of State, podľa ktorej vnútroštátny súd nemôže posudzovať platnosť aktov iného štátu, ak boli prijaté pri výkone verejnej moci tohto štátu, patria do jeho právomoci a sú v súlade s medzinárodným právom.
- 5 Žalovaná zastáva názor, že čas zretia nespadá do času, ktorý je potrebný na zretie, a preto by sa mäso po dozretí nemalo zmrazovať, aby sa mohlo uviesť na európsky trh. Keďže dodaný tovar mal skrytú vadu, zákonne odstúpila od zmluvy.

Krátke zhrnutie dôvodov podania

- 6 Podľa vnútroštátneho súdu pojem „čas, ktorý je potrebný na zretie“ nie je definovaný ani v nariadení č. 853/2004, ani v prípravných prácach, ani v iných relevantných právnych predpisoch Únie. Nie je teda jasné, či sa čas, ktorý je potrebný na zretie vzťahuje len na krátke obdobie po zabití, počas ktorého sa mäso schladí v súlade s požiadavkami prílohy III oddielu I kapitoly VII bodu 1

[†] Poznámka prekladateľa: po holandsky: „rijpingsperiode“.

nariadenia č. 853/2004, až kým sa nedosiahne pH a teplotná stabilizácia, takže mäso sa musí ihneď potom zmraziť alebo či zahŕňa aj následné obdobie chladenia potrebné na ďalšie zretie, takže mäso sa po tomto procese zretia ešte môže zmraziť.

- 7 Podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 853/2004 musia prevádzkovatelia potravinárskych podnikov okrem iného dodržiavať príslušné ustanovenia prílohy III. V odôvodnení 2 daného nariadenia sa uvádza, že niektoré potraviny môžu predstavovať osobitné riziká pre ľudské zdravie, a preto si vyžadujú osobitné hygienické predpisy. Týka sa to najmä potravín živočíšneho pôvodu, pri ktorých boli často hlásené mikrobiologické alebo chemické riziká. Z odôvodnenia 4 vyplýva, že verejné zdravie má prednosť. Podľa odôvodnenia 9 je cieľom nariadenia zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, najmä tým, že sa na všetkých prevádzkovateľov potravinárskych podnikov v Únii vzťahujú rovnaké pravidlá a zabezpečiť riadne fungovanie vnútorného trhu s výrobkami živočíšneho pôvodu. Napokon, v odôvodnení 4 nariadenia (ES) č. 558/2010 sa uvádza, že zmrazovanie vykonané bezprostredne po zabití a chladení minimalizuje rast baktérií a tým aj kontamináciu mikroorganizmami po rozmrazení a že mäso získané z hydiny a zajacovitých určené na zmrazenie by sa malo po zabití a chladení zmraziť bez zbytočného odkladu. V oznámení o darovaní potravín sa uvádza aj hygienická potreba zmrazovania potravín živočíšneho pôvodu určených na zamrazenie po spracovaní bez zbytočného odkladu.
- 8 V rozsudku z 2. mája 2019, T. Boer & Zonen, C-98/18, EU:C:2019:355, body 44 až 47) Súdny dvor pri výklade prílohy III oddielu I kapitoly VII bodov 1 a 3 nariadenia č. 853/2004 zdôraznil, že hlavným cieľom hygienických predpisov je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa v súvislosti s bezpečnosťou potravín. Vzhľadom na to a na znenie predmetných ustanovení Súdny dvor rozhodol, že sa musia vykladať v tom zmysle, že chladenie mäsa po usmrtení sa musí vykonať v samotných priestoroch bitúnku, až kým toto mäso nedosiahne vo všetkých svojich častiach teplotu neprevyšujúcu 7 °C, pred akýmkoľvek preložením tohto mäsa do chladiarenského vozidla.
- 9 Výklad, podľa ktorého sa čas, ktorý je potrebný na zretie vzťahuje výlučne na krátke obdobie chladenia po zabití, ktoré je potrebné na dosiahnutie pH a teplotnú stabilizáciu, takže mäso určené na zamrazenie musí byť zmrazené bezprostredne po tomto období a k zmrazovaniu už nemôže dôjsť po dozretí, sa zdá byť najskôr v súlade so základným cieľom uvedených hygienických pravidiel Únie, a to zabezpečiť vysokú úroveň ochrany verejného zdravia. Zdá sa však, že holandské a talianske orgány zodpovedné za bezpečnosť potravín majú odlišné názory na možnosť zmrazovania chladeného mäsa na účely dozrievania. Vzhľadom na tieto rozdielne názory nie je zrejmé, ako sa má vykladať príloha III oddiel I kapitola VII bod 4 nariadenia č. 853/2004, aby nevznikol dôvodný priestor na pochybnosti. Uvedená otázka by preto mala byť položená v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania.